

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. I. Affinitatis est propinquitatis quædam, proveniens ex omni, & solâ
copula carnali, aptâ ad generationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

communicatur filiis, non sic oportet, nec debent communicare parentibus.

435.
Conuult
Doct. An-
gel.

Simili modo respondet ad hanc difficultatem Doct. Angelicus supra: Ad primum ergo dicendum, quod per generationem spirituales non trahitur filius extra potestatem patris, sicut fit per adoptionem, & sic filius spiritualis manet filius utriusque simul, non autem filius adoptivus: & ideo non contrahitur aliqua propinquitas inter patrem adoptantem & matrem vel

patrem naturalem, sicut erat in cognatione spirituali.

Ut sit de hiserationibus disparitatis, habemus clarum textum, extendentem cognationem spirituales ad parentes baptizati; nullus autem textus vel obscure saltem extendit cognationem legalem ad parentes adoptati: ergo nec nos extendamus. Et quia hic aliud non occurrit scitu necessarium Theologis, lubens procedo ad impedimentum affinitatis, pro quo instituitur

SECTIO VI.

DE

IMPEDIMENTO AFFINITATIS.

1.
De quibus
hic sit dis-
putandum.

D cognationem jam considera- tam proximè accedit affinitas, ideo congruenter hanc Sectione de ea tractabimus. Et primò quidem disputabimus, quid sit affinitas, ac qualiter contrahatur. Secundò, an sit impedimentum dirimens Matrimonium post contractum. Denique, inter quas personas dirimat. De primo ponitur.

CONCLUSIO I.

Affinitas est propinquitas quædam, proveniens ex omni & sola copula carnali, apta ad generationem.

2.
Qui sint
affines, &
unde dicti,
ex l. 4. ff.
de Grad.

Incipio cum verbis Modestini lib. 12. Pandectarum, & habentur l. 4. ff. de Gradibus & Adfin. §. 3. & seqq. Adfines sunt viri & uxoris cognati, dicti ab eo, quod dua cognationes, que diversa inter se sunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis sinem accedit. Namque coniungenda adfinitatis causa fit ex nuptiis. Nomina vero eorum hac sunt, socer, socrus, gener, nurus, noverca, vitricus, privignus, privigna. Gradus autem adfinitati nulli sunt.

Nomina eorum ex ead. l.

Et quidem viri pater uxoris, socer; mater autem eorum, socrus appellatur.... filij autem uxoris, nurus; filia vero viri, gener appellatur. Vxor liberis ex alia uxore natis, noverca dicitur: matris vir ex alio viro natis, vitricus appellatur. Eorum uterque natos aliunde privignos, privignasque vocant. Potest etiã sic desiniri socer, uxoris mea pater, ego illius sum gener. Socer magnus dicitur uxoris mea avus, ego illius sum progener. Et retro pater meus uxoris mea socer est: hac illi nurus. Et avus meus, socer magnus est, illa illi pronurus. Item pro socrus mihi uxoris mea avia est, ego illius sum progener. Et retro mater mea, uxoris mea socrus est, illa huic nurus; & avia mea socrus magna est, & uxor mea illi pronurus est. Privignus est uxoris mea filius ex alio viro natus, ego illorum vitricus: & in contrarium uxor mea, liberis, quos ex alia uxore habeo, noverca dicitur: liberis mei illi privigni. Viri frater levir; Viri soror, glas dicitur. Duorum fratrum uxores jantrices dicuntur.

Haftenus Iuriconsultus.

A quo non dissentiant Theologi, qui communiter definiunt affinitatem hanc formâ verborum: Est propinquitas personarum, ex carnali copula proveniens, omni carens parentelâ. Dicitur: Propinquitas (inquit Sanchez sup. disp. 64. n. 1.) quia in hoc convenit cum cognatione carnali. Ex carnali copula proveniens, in quo ab illa distinguitur. Et dicitur generaliter: Ex copula; quia oritur ex copula licita vel illicita. Omni carens parentelâ; intelligitur per se, & ex parte affinitatis, cui per accidens est, ut aliquando affinitas & consanguinitas in eodem reperiantur. Ita dictus Auctor cum Doct. Angelico & Seraphico 4. dist. 41. ubi tractant de hoc impedimento.

3.
Quid sit
affinitas, &
explicatio
definitionis,
ex Sanchez
cum DD.
Angel. &
Seraphico;

Et consonat Doct. Subtilis eadem distinctione q. un. dicens: Hic breviter ratio affinitas potest poni talis. Affinitas est vinculum quoddam personarum ad personam aliquam ex carnali copula cum persona alteri consanguinea contractum. Semper enim, quia persona carnaliter copulata est consanguinea alicui, ideo illa, cui copulatur, fit affinis illius, & a converso, & est quasi expositio nominis. Affinis id est, accessio ad affines; cõiunctus enim carnaliter alicui, de consanguinitate aliqua, accedit per hoc ad affines illius consanguinitatis; & ideo habet vinculum talis accessus ad omnes de illa consanguinitate. In isto vinculo possunt assignari gradus & linea; sicut prius in consanguinitate, & pro his omnibus est una brevis regula.

Consonat
Doct. Sub-
tilis.

Quoto gradu consanguinitatis aliquis distat ab alio, toto gradu affinitatis distat ab eodem illa, quæ est ab isto carnaliter cognita. Non dico, uxor, quia hoc non requiritur; non solum enim cum uxore, sed cum concubina vel meretrice contrahitur affinitas consanguineorum ipsius viri, imò in incestu.

4.
Non requi-
ritur copula
cum uxore.

Non sufficit ad affinitatem propriè dictam, quod sit uxor, sed requiritur carnalis conjunctio, ut habetur 35. quæst. ultim. Fraternalitatis, ubi dicitur de conjugibus, quod si una caro, non potest esse, quod aliquis sit propinquus uni eorum, quin pertineat alteri. In quo datur intelligi, affinitatem non contrahi, nisi mediante commixtione carnis. Extendendo tamen affinitatem, dicitur contrahi non solum cum uxore carnaliter cognita, sed etiam cum non cognita; & quod plus est, cum illa, cum qua præcisè contrahuntur sponsalia. Hucusque Scotus.

3.
Non sufficit,
quod aliqua
sit uxor, ad
affinitatem
proprie dictam.

5.
Etyologia
nominis ex
Sanchez.

Sed paulò fufius fingula expendamus; quia non omnibus omnia placent. Atque in primis, quantum ad etymologiam nominis, dicitur affinitas (inquit Sanchez sup.) quasi finium propinquitas: unde affines, teste Cicerone Invektivâ 4. in Catilinam, dicuntur aliqui, quia unus trahitur ad fines alterius. Sicut enim agri dicuntur affines, quia finis unius est proximus fini alterius, ita affines sunt consanguinei alterutrius conjugis alteri conjugii, quòd duæ cognationes inter se diversæ copulentur per nuptias, & altera ad alterius fines accedat. Hæc ille.

6.
An requiratur
copula
conjugalit.

Sed si requiritur, dicit aliquis, copulatio per nuptias, ergò non contrahitur affinitas cum concubina vel meretrice; sed requiritur uxor, contra Scotum supra.

Quod sic,
per l. 4. ff.
de Grad.

Et ecce prima difficultas, quæ fundari potest in l. Non facile. 4. ff. de Gradibus, in qua postquam jurisconsultus, ut supra vidimus, descripsit affinitatem, & recensuit nomina affinium, §. 8. sic ait: *Sciendum est, neque cognationem, neque adfinitatem esse posse, nisi nuptia non interdicit a sint, quibus adfinitas conjungitur.* Undè nec pater concubinæ, vel meretricis, appellari solet socer, neque mater socrus, & sic deinceps.

Confirma-
tur.

Adde: quòd copula fornicaria non fit nata parere vinculum amicitiae; sed potius odium inter concubinam, & consanguineos concubinarij, uti etiam inter consanguineos concubinæ, & concubinarium. Iam autem affinitas est vinculum aliquod amicitiae; ergò ex fornicaria copula non oritur affinitas.

7.
Alia proba-
tio, ex c. 6.
de Eo &c.

Denique: impedimentum, quod oritur ex copula illicita, appellatur in jure Canonico publica honestas, cap. Discretionem, 6. de eo qui cognovit consanguineam &c. ibi: *Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd & viro pro tam turpi facinore gravis est poenitentia injungenda, & mulier propter publicam honestatem est monenda sollicitè, ut nec primum repetat, cujus consanguineus eam, licet invitam, cognovit &c.* Et cap. Tua, 10. eod. ibi: *Nos igitur respondemus, quòd uxor ut à commixtione viri (qui ejus sororem cognoverat) abstineat propter publicam honestatem &c.*

Et cap. 10.
eod.

Nihilominus doctrina Scoti est communis, ut videre poteris apud Sanchez supra n. 16. quàmvis ipse disp. 65. n. 9. cum alijs, quos citat, existimet affinitatem, ortam ex copula fornicaria, non esse naturalem, sed juris tantùm Ecclesiastici. Quod an verum sit, statim videbimus. Scotus hujus controversiæ non meminit.

8.
Probatur I.
etiam in el-
lecta de af-
finitate na-
turali.
Coninck.

Probatur autem assertio, etiam intellecta de affinitate naturali, prout eam intelligit Coninck disp. 32. n. 49. cum Alijs à Sanchio sup. n. 8. relatis. Probatur, inquam, primò: quia tota ratio, cur aliqua copula naturaliter aliquos reddat affines, est; quia efficit eos unam carnem, ut colligitur ex D. Gregor. relato cap. Fraternitatis, 35. q. 10. ibi: *Si una caro sunt, quomodo potest aliquis eorum propinquus pertinere uni, nisi pertineat alteri? Hoc minime posse fieri credendum est.* Quia videlicet sanguis unius alterius sanguinem tangit, ac proinde consanguinei unius trahun-

tur ad quamdam alterius cognationem.

Subsumo: atqui per copulam fornicariam sunt fornicarij una caro, teste Apostolo 1. Corinth. 6. v. 15. & 16. ubi ait: *Tollens ergo membra Christi faciam membra meretricis? Absit. An nescitis, quoniam qui adheret meretrici (scilicet per fornicationem; de qua ibi Apostolus loquitur) unum corpus efficitur? Erunt enim, inquit, duo in carne una.* Ergò hæc copula etiam naturaliter inducit affinitatem.

Respondet Sanchez sup. n. 14. diversam esse rationem in copula conjugali, ac fornicaria. Quia per illam vir & foemina junguntur, & fiunt una caro, ut inde naturaliter oriatur amicitia. Quod secus contingit in hac, potius enim odia & rixæ pullulant. Præterea; licet illa ratio probe, jure naturæ optimo Ecclesiam statuisse hanc affinitatem, at non probat eam esse de jure naturali. Non enim omnia, quæ juri naturali innituntur, sunt de jure naturali: sed quæ sunt per se nota, vel ex per se notis inferuntur. Quippè omnis lex justa ratione naturali ininitur, nec tamen omnis jus naturale continet.

At contra: d. cap. Fraternitatis, dicit, copulam inducere affinitatem, non quia conciliat uni parti amicitiam consanguineorum alterius partis; sed quia facit, ut duo fiant una caro, quòd per copulam fornicariam verè & propriè fit.

Præterea: si loquamur de copula per se spectata, & prout abstrahit à dedecore conjuncto, etiam ipsa conciliat amorem inter eos, qui eam habent; atque ita tam animis, quàm quâdam etiam ratione corpore, facit eos quid unum: quæ unitas (inquit Coninck sup. n. 50.) est fundamentum omnis amicitiae & reverentiae, quæ nascitur inter consanguineos unius partis cum altera parte. Amor enim & reverentia filiorum in patrem naturaliter hos inclinant, ut amant & reverentur eos, qui sunt quodammodò unum cum patre.

Hinc apud eos, quibus concubinitus non est turpis, est aliqua reverentia filiorum ergà concubinam patris. Et quàmvis inter homines benè institutos concubinitus reddat concubinam vilem, ac detestabilem filijs ipsius concubinarij, utpotè quæ parenti sit causa turpitudinis, & perditionis eidem; tamen ratione duce, etiam patre mortuo ejusdem copulam abhorrent, tamquam rem, quæ sit contra reverentiam patri debitam, eò quòd is, qui ejus turpitudinem revelat, Patris turpitudinem censetur revelare, cum quo illa una caro facta est, in quo omnis ratio affinitatis in ordine ad presentem effectum consistit. Hucusque Coninck.

Itaque quòd oriuntur odia & inimicitie, ex eo fit, quòd filij concubinarij ducant sibi probro talè copulam, utpotè eedentem in dedecus familiaris, aliàs nata est resultare amicitia etiam ex tali copula, ut in aliquibus compertum est, qui, quando res occulta est, ita diligunt filios natos ex fornicatione fratris vel sororis, ac si essent nati ex conjugio, cum tamen, quando res est publica, potius eos odio habeant. Atque idem evenit respectu consanguineorum, quos ille, qui habuit copulam

9.
Resp. San-
chez, qui pu-
iat non ori-
vi affi. na-
turalem.

Oppugn-
tur.

10.
Secundò ex
Coninck.

11.
Quare ex
concubinitu
oriatur o-
dia.

copulam fornicariam, diligit, sicut si fuisset copula licita, & consanguinei similiter illum, nisi fiat propter dedecus, ut dixi.

Per accidens ergo est, quod oriatur odium & inimicitia. Sicut etiam aliquando noverca odit privignum, & econtra, non per se, sed per accidens; quia jam magis amat proprios filios; inde tamen minimè sequitur, eam affinitatem non esse naturalem.

12. Oppugnatur tertio.

Fateor, non omnia, quæ jure naturali innuntur, esse de jure naturali, sed quæ sunt per se nota, vel ex per se notis inferuntur. Ast dico, affinitatem, quæ oritur ex copula conjugali, non magis esse per se notam, aut ex per se notis inferri, quam affinitatem ex copula fornicaria.

Et adducitur auctoritas D. Greg.

Unde D. Greg. Epist. ad Felicem, quæ habetur lib. 12. Epist. 31. & refertur cap. *Nec eam*, 35. q. 3. expressè ait, incestuosum esse coitum, & abominabilem Deo & cunctis hominibus, si quis ducat aliquam, quæ uxor fuit proprii consanguinei, vel ab eo illicitè est cognita. Hæc sunt verba Pontificis: *Nec eam, quam aliquis ex propria consanguinitate conjugem habuit, vel aliquâ illicitâ pollutione maculavit, in conjugium ducere ulli profectò licet Christianorum, aut licebit: quia incestuosus est talis coitus, & abominabilis Deo, & cunctis hominibus.* Sentit ergo esse contra jus naturæ; aliàs non esset coitus ille incestus & abominabilis cunctis hominibus. Et in fine videtur concludere, esse naturæ ordine cum incestum prohibutum. Ita aliqui argumentantur.

13. Quid Sanchez ad eam respondeat.

Respondet Sanchez sup. n. 14. D. Gregorium non significare ibi, cum coitum esse ordine naturæ incestum; sed tunc esse incestum, quando prius est habitus coitus ordine naturæ, id est, intra vas naturale, cum consanguinea illius, cum qua admittitur modò fornicatio: ut bene explicat Glossa eo capite *Nec eam*, verbo, *Natura*. Et dum dicit esse incestum apud omnes homines; non dixit id absolute, sed bonos homines, & apertè loquitur de Christianis, cum dicat, Christianos non posse id Matrimonium inire; quia apud bonos homines esset incestus. Hæc ille.

Subdo verba Glossæ, vel potiùs Gratiani: *Natura videlicet ordine, si verò extraordinariè, non sic.* Ubi Glossa, verb. *Natura*, Respicit, inquit, *illud verbum, Maculaverunt*, sive, ut habet textus: *Maculavit*. Et nota, quòd in textu non habentur hæc verba: *Natura ordine*, & quòd in originali Epist. D. Greg. ad ly *Cunctis*, additur, *Bonis*.

14. Qua hic sit extraneitas pollutio.

Rogas: quæ hic censeatur extraordinaria pollutio? Patet ex sequenti capite: *Extraneitas pollutio non nisi in naturalibus admissa, vel sapiùs iterata citrà maritalem affectum, si præbitis sacramentis ita esse constitit, quemadmodum nobis tuis significatum est litteris, non videtur Matrimonium impedire, quamvis ipsa sit criminosa & damnabilis.*

Ubi Glossa in expositione casus. *Quidam, inquit, polluerat mulierem extra membrum ad hoc deputatum, & non contraxerat Matrimonium cum ea, & hoc poterat constare per juramentum; quæsitum est,*

utrum ejus consanguineus illam ducere posset? Respondetur, quòd potest. Et verb. *Extraneitas*, ait: *Id est, citrà vel circà naturalia, & non intra, ita quòd non attingit claustra pudoris, sed in circuitu ejus palpabat.*

Igitur, ex hæc auctoritate Gregorij non satis efficaciter probatur intentum; quia sufficienter potest explicari de incestu, suppositâ prohibitione Ecclesiæ, ut patet ex dictis.

Aliam probationem adducit Coninck sup. n. 49. ex l. *Liberi*, 4. Cod. de Nuptijs, *Liberi concubinas parentum suorum uxores ducere non possunt, quia minus religiosam & probabilem rem facere videntur. Qui si contra hoc fecerint, crimen stupri committunt.* Ita Alex. Imperator. Ubi (inquit Coninck) clarè ostendit, ex tali copula aliquam cognationem nasci.

15. Alia probatio ex l. 4. Cod. de Nupt.

Planè, inquis, sed non eam, quæ naturaliter nascitur ex copula conjugali. Alioqui malè dicitur l. *Non facile*, superius allegatâ, ex solis nuptijs oriri affinitatem.

Rejicitur ex alia l.

Respondet Coninck sup. n. 50. eam legem nihil facere ad rem. Primò; nam aliàs probaret, ex fornicatione natos non contrahere cognationem; quia eodem modo de cognatione & affinitate loquitur. Secundò; quia aliàs apertè contradiceret l. *Liberi*, sup. citatâ. Tertio; quia solum dicit, affinitatem non contrahi ex nuptijs interdicitis, incestuosis scilicet, idque non absolute, sed quantum ad aliquos effectus civiles, v. g. successione & similes: quia lex noluit concedere hæc privilegia ijs nuptijs, quas damnabat.

16. Resp. Coninck.

Unde ibidem etiam statuit, diminutos capite, sive qui civitatem ac libertatem perdiderant, aut quibus aqua & igni interdictum erat, perdere omnem cognationem ac affinitatem, quòd de vinculo naturaliter antè contracto dici nequit. Nec enim per ea fratres poterant definere esse fratres, aut privigni esse privigni. Ita Coninck.

Miror ego valde, Sanchium sup. n. 9. dictam legem pro sua sententia voluisse afferre, cum eam eodem modo explicet disp. 64. n. 16. contra illos, qui negabant ex copula illicita oriri affinitatem, ibi: *Nec obstat d. lex: Non facile: quia respondet ibi Glossa verb. Per nuptias, non oriri affinitatem quoad delationem hæreditatis, vel tutelæ, secus quoad Matrimonij prohibitionem.*

17. Ostendunt Sanchez perperam adducere a. l. pro sua sententia.

Et ratio differentiæ est: quia leges civiles in favorabilibus, qualia sunt delatio hæreditatis, & tutelæ, noluerunt favere illicitæ copulæ: at verò jus Canonicum, ob reverentiam ineundi Matrimonij, respexit conjunctionem præcedentem, quamvis illicitam. Hæc ille.

Quomodo ergo rectè disp. 65. n. 9. per eam legem probat, affinitatem, ortam ex copula fornicaria, non esse naturalem? An fortè, quia affinitas naturalis necessariò habet illos effectus? Sed hoc probandum foret, non supponendum. Contrarium autem videtur verum: quia hi sunt effectus civiles, ut dicit Coninck suprâ, & Sanchez fatetur suprâ dicens, *Leges civiles in favorabilibus, qualia sunt delatio hæreditatis & tutelæ, noluerunt favere illicitæ copulæ.* Ergo quòd licita copula habeat

omnes

omnes eos effectus, non provenit ex natura rei, sed dispositione juris.

18. *Nomina quibus affines solent nominari sunt jure humano inventa.*

Uti etiam nomina, quibus affines solent nominari, ut socer, socrus, gener, &c. quæ supra enumeravimus ex d. 1. Non facile, non ex natura rei, sed jure humano inventa sunt; quod utique jus, sicut detestatur copulam illicitam, tamquam probrosam; ita noluit affines ex tali copula ejusmodi nominibus insignire, quamvis alioqui, ut notat Coninck supra, eisdem planè vocari possent; sed quia talis affinitas probro ducitur propter copulam, idèò communiter non solemus tales affines ijs nominibus compellere.

Ex copula illicita oritur affinitas postiva.

Utut sit de affinitate naturali, de qua inferius iterum redibit quæstio, Omnes, paucis exceptis, admittunt, ex copula illicita aliquam provenire affinitatem, saltem positivam juris Ecclesiastici. Alioquin cur Concil. Trident. sess. 24. cap. 4. restrinxisset affinitatem ex fornicatione ad secundum gradum, ut infra videbimus?

19. *Resp. ad 1^{am} q. in contrarium.*

Nec obstant jura superius ex adverso adducta; puta cap. Discretionem. & cap. Tua, de Ho qui cognovit &c. In quibus vocatur hoc impedimentum publica honestas; quippè in eisdem textibus paulò post appellatur etiam affinitas, cap. Discretionem ibi: Sed nec affinitas, quæ post contractum legitime Matrimonium inter virum & uxorem iniquè contrahitur &c. Et cap. Tua, ibi; Cùm affinitas post Matrimonium iniquè contracta &c.

Hinc Gloss. d. cap. Discretionem, verb. Publicam honestatem, inquit: Id est, affinitatem, quæ sic iniquè contrahitur. Et d. cap. Tua, verb. Honestatem: Id est, affinitatem, sup. eod. Discretionem.

Manet ergò vera doctrina Scoti, quæ ait: Cum concubina vel meretrice contrahitur affinitas consanguineorum ipsius viri, imò in incestu.

20. *Id affinitatem propriè dictam, quod sit uxor, sed requiritur carnalis conjunctio, ut habetur 35. q. ult. Fratemitutis, ibi: Si una caro siant &c. Et d. cap. Extraordinaria, ubi, ut supra vidimus, Verb. 2. rescripsit: Extraordinariam pollutionem non impedire Matrimonium, sed illam solam, quæ in naturalibus admittitur. Vide verba textus supra.*

Uti etiam verissimum est quod sequitur: Non sufficit ad affinitatem propriè dictam, quod sit uxor, sed requiritur carnalis conjunctio, ut habetur 35. q. ult. Fratemitutis, ibi: Si una caro siant &c. Et d. cap. Extraordinaria, ubi, ut supra vidimus, Verb. 2. rescripsit: Extraordinariam pollutionem non impedire Matrimonium, sed illam solam, quæ in naturalibus admittitur. Vide verba textus supra.

Ejus apta ad generationem.

Proinde ex sola copula carnali, apta ad generationem, provenit affinitas; quia per illam solam fiunt una caro, & illa est pollutio, quæ in naturalibus admittitur, & non alia. Breviter, requiritur talis copula, per quam Matrimonium, si præcessisset, consummaretur, de qua re diffusius egimus præced. disp. Sect. 3. Conclus. 10. videantur ibi dicta.

21. *Sententia Pontij de hoc puncto.*

Pontius lib. 7. c. 33. n. 2. sic ait: Ut contrahatur affinitas, necessaria est in primis carnalis copula. Undè si semen alicujus viri ope dæmonis deferatur in uterum foemineum, probabile iudicio, non contrahi affinitatem, quidquid Tho. Sanchez lib. 2. disp. 21. n. 2. dicat; quia illi non sunt facti una caro, nec sibi adhæserunt, & aliàs innumeros scrupulos injiceret ea opinio, dubitantibus hominibus, an ab illis dormientibus decisum semen raptum à dæmone, aliòque de-

latum esset. Undè neque si casu ad se traheret uterus foemineus semen viri cum ea ludentis, contraheretur affinitas.

Requiritur præterea, ut in ea copula sit effusio veri seminis, quâ ratione ex copula eunuchorum utroque teste carentium, non oritur affinitas ulla; neque ex copula non consummata aliquorum, si ante decisionem seminis separentur. Parùm autem refert ad affinitatem contrahendam, quod foemina seminet, vel non, cùm ejus semen ad generationem necessarium non esse sit constans opinio.

Debet autem ea effusio seminis fieri intrâ vas naturale, copulâ interveniente. Quare si quis extraordinariè polluat foeminam aliquam vel in vase præpostero, vel emittens semen post extractum è vase naturali membrum, quamvis postmodum casu illabatur semen in naturale vas, nulla resultat affinitas. Hæc Basilus.

Qui licet in plerisque cum alijs conveniat, discrepat tamen in uno puncto; videlicet, quòd existimet necessariam copulam materialem, ut sic loquar, cùm alij communiter cum Sanchio doceant, sufficere copulam formalem, ut sic loquar, id est, semen virile receptum in utero foemine, quacumque ratione id contingat, sive casu per attractionem, sive ope dæmonis.

Quæ sententia etiam nobis magis placet. Nam quod ait Pontius: illi non sunt facti una caro, probandum est, non supponendum. Sanè secundum Doctorem Angelicum 4. dist. 41. a. 1. quæstiunculâ 4. ad 2. vir & mulier efficiuntur una caro per commixtionem seminum. Et Doctor Seraphicus ead. Dist. q. 1. ait: Tunc dicuntur una caro fieri, quando per commixtionem seminum sit consummatio illius operis. Atque hoc putant hi DD. sufficere ad contrahendam affinitatem.

Iam autem supponitur, sine materiali copula fieri commixtionem seminum seu sanguinum, sufficientem per se ad generationem. Ergò facti sunt una caro, hoc est, sanguis unius alterius sanguinem tetigit; & idèò consanguinei unius trahuntur ad quamdam alterius cognitionem.

Nec video, quos scrupulos hæc opinio possit injicere hominibus, quamvis & de scrupulis parùm curandum, ut propterea oporteat recedere à communi sententia, quæ non scrupulis innititur, sed solido fundamento. Reverà scrupulizat, qui dubitat, an dormienti decisum semen raptum sit à dæmone, aliòque delatum. Ubi autem certis indicijs constaret id factum, quod nunquam fortè factum fuit, non erit scrupulus, sed fundata opinio, ex tali facto ortam fuisse affinitatem.

Manifestum apparet (inquit Averſa q. 17. sect. 1. in fine) si per conatum aliquem viri aut appropinquationem carnis antè penetrationem exiliat semen intrâ vas foemineum, verè perfici copulam & consummari Matrimonium, cùm per hoc gigni possit proles, concurrente simul fusione seminis foeminei. Et similiter quocumque modo fiat infusio & commixtio seminis. Et per hanc propriè fit una caro, etiamsi contingat absque penetratione membrorum. Neque

22. *Copula Eunnuchorum non valet.*

Debet copula fieri intrâ vas naturale.

23. *Sanchio sufficere receptionem seminis in utero foemine quacumque via.*

Resp. ad fundamentum oppositum ex D. Tho. & D. Bonav.

24. *Commixtio seminum potest fieri sine materiali copula.*

25. *Sanchium sequitur Averſa.*

per

per hoc injiciuntur scrupli : non enim propterea debent homines dubitare, de eo quod demon facere potest, & in eorum notitiam non devenit. Hæc ille.

26. *Ocurrunt objectioni.* Nec obstat : quod omnia jura meminerint copulæ ; id enim factum est, eò quod communiter alio modo non miscantur semina sufficienter ad generationem prolis. Iam autem ratio affinitatis adæquata, est hujusmodi mixtio ; ubi ergo illa intervenit, quocumque modo illa fiat, ibi est affinitas. Et ubi illa non reperitur, sive adsit copula, sive non, nulla est affinitas. Igitur per copulam jura intelligunt copulam perfectam, attentâ ratione, propter quam oritur ex copula affinitas.

Alia obiectio ex cap. 3. de Sponsal. Sed contra, dicit aliquis : oppositum colligitur ex cap. 3. de Sponsal. ubi Eugenius Papa statuit, quod hic sequitur : *Juvenis qui puellam nondum septennem duxit : ex humana tamen fragilitate forsitan tentavit quod complere non potuit. Quia igitur in his quæ dubia sunt, quod certius existimamus, tenere debemus Mandamus, quatenus consobrinam ipsius puella, quam postmodum duxit, dividas ab eodem. Utpotè quia tentando copulam contraxerat cum ea affinitatem.*

27. *Solutur.* Respondeo : non propter affinitatem ; sed tum (ut ipsum jus loquitur) propter honestatem Ecclesie, quia ipsa conjux ipsius fuisse dicitur ; tum propter prædictam dubitationem.

Sed quæ illa dubitatio ? Glossa ibi verb. *Dubia*, sic ait : *Puella illa post septimum annum non consensit, vel non constabat de consensu ; quia statim recessit ab eo, vel mortua est : verumtamen quia tentavit forsitan, quod complere non potuit, præsumitur, quod erat doli capax, sive quia malitia supplebat ætatem quoad sponsalia, sicut supplet Matrimonium ; unde propter hoc dubium, tum quia hoc plene non constabat, tum etiam propter honestatem Ecclesie, non potest habere consobrinam ipsius.*

Igitur non propter affinitatem, quæ oritur ex copula ; sed propter publicam honestatem, quæ provenit ex sponsalibus, Pontifex in dubio voluit eos separari.

28. *Repuca.* Contra, inquis ; Glossa ibi verb. *Dividas*, opponit d. cap. *Extraordinaria*, 35. q. 3. in quo agitur de impedimento affinitatis. *Arg.* (inquit Glossa) *contra 35. q. 3. Extraordinaria. Solutur ibi, extra naturalia eam polluit, & non maritali affectu ; hic verò tentavit in naturalibus & maritali affectu.* Ergo secundum Glossam hoc sufficit, ad contrahendam affinitatem.

Reprobatur. Respondeo : in eo cap. solum agitur de impedimento Matrimonij, abstrahendo ab affinitate, & publica honestate, ut patet ex verbis supra adductis. Unde de hoc ultimo impedimento intelligitur à Glossa, verbo, *Maritalem*, dicente : *Affectum ; nam si maritalis affectus intercessisset, impediret ; arg. extra de sponsal. Juvenis ; non propter factum (id est pollutionem extraordinariam) sed propter consensum, 27. q. 2. c. Si quis uxorem ; id est, propter publicam honestatem, ortam ex sponsalibus aut Matrimonio rato.*

Si quidem de hoc impedimento loquitur d. *Bosco de Matrim. Pars II.*

cap. *Si quis uxorem desponsaverit, vel eam subarhaverit, quamquam postmodum, praveniente die mortis ejus, nequivit eam ducere in uxorem, tamen nulli de consanguinitate ejus, licet accipere eam in conjugio.* Ergo d. Glossa, quæ objiciebatur, potius facit pro nobis.

Atque consimiliter intelligi debet caput *Fra-ternitati*, 7. de eo qui cognovit &c. ubi Innoc. 3. Bisunt. Archiepis. rescribit in hæc verba : *Divortij sententiam approbamus, quam in eum canonicè promulgasti, qui illam sibi postea copulare præsumpsit, cujus antea sororem adhuc septennem, contractis sponsalibus, extraordinariâ libidine noscitur polluisse.*

Ubi Glos. verb. *contractis sponsalibus*, inquit : *Et sic maritali affectu, cum esset sponsa ipsius, eam polluit. Sic sup. de sponsal. Juvenis, & ita non est contrarium 35. q. 3. extraordinaria.*

Si dixeris : non requiritur seminatio intra vas, ut liceat celebrare divortium, vel ut vir nequeat intrare Religionem ; ergo nec hæc requiritur ad contrahendam affinitatem.

Respondet Sanchez sup. n. 29. quidquid sit de veritate Antecedentis, disparitatem esse, quod per solam claustrî penetrationem infertur injuria foemine & damnum, si liceat transitus ad Religionem ; & ideò jus censet, consummari Matrimonium ad eum effectum, ne viro liceat ad Religionem transire. Insuper est violatio fidei conjugalis talis accessus ad non suam, & ideò sufficit ad divortium, juxta illam sententiam. At verò affinitas petit virum & foeminam sic copulari, ut inde possit subsequi generatio, quod in ea copula imperfecta non reperitur. Ita Sanchez.

Et quoniam id reperitur in copula, habita cum foemina prorsus invitâ, ignorante, dormiente, ebriâ, insanâ ; hinc ex ea oritur affinitas. De invita patet ex suprascripto cap. *discretionem*, de eo qui cognovit &c. Vide n. 7.

Et eadem est ratio de alijs ; quia scilicet per talem copulam efficiuntur una caro, sive sanguis unius terigit sanguinem alterius, ita ut per se loquendo possent esse principium unius carnis, nisi obstaret sterilitas, aut aliud accidens.

Et ideò ad hunc effectum non sufficit copula sodomitica, aut copula cum mortua muliere. Dubitat tamen Glossa d. cap. *Extraordinaria* verb. *sepius* ; an copula sodomitica, propter enormitatem delicti, non impediret Matrimonium, ibi : *Fortè si non naturali membro (admitteretur pollutio) tunc impediret Matrimonium propter enormitatem criminis.*

Sed enormitas criminis (inquit Sanchez sup. n. 14.) nil prorsus conducit ad impedimentum Matrimonij statuendum, nisi ea poena in jure expressa sit : at hæc poena nullibi exprimitur. Imò d. cap. *Extraordinaria*, videtur expressè deoicium contrarium : cum ibi expressè deoidatur, in eo solo eventu pollutionem impedimento esse Matrimonio contrahendo cum consanguineis alterius, quando in vase naturali recipitur semen. Secus ergo est quando in

29. *Explicatur c. 7. Et qui &c.*

30. *Quare hic potius requiratur seminatio intra vas, quam in divortio, ex Sanchez.*

31. *Ex copula cum invita, ignorante, dormiente, ebriâ, insanâ oritur affinitas.*

32. *Non sufficit copula sodomitica, aut cum muliere mortua.*

Non obstat enormitas criminis, ex Sanchez.

de

vase præpostero, & contra naturam. Hæc ille. Nec habeo quod opponam.

33.
Ex Matr.
rato oritur
impedimen-
tum divi-
mens.

Scotus negat
esse affini-
tatem prop-
riè dictam,
secus latè.

34.
Quod pla-
cet Sanchio.

Propriè est
impedimen-
tum publica
honestatis.

Probat San-
chez ex c.
fin. 35. q.
3.

35.
Expenditur
d. cap.

36.
Melius vi-
detur pro-
bati ex c. 1.

Et ideo pergo ad aliam difficultatem, quæ aliquibus potius videtur esse de nomine, quam de re: sed reverà etiam de re est, ut statim ediffero. Itaque omnes concedunt, ex Matrimonio rato oriri impedimentum, dirimens Matrimonium post contractum inter eas personas, inter quas dirimit affinitas; disputant autem, an debeat vocari affinitas.

Equidem Doct. Subtilis negat, eam esse affinitatem propriè dictam, ut supra audivimus: *Extendendo tamen (inquit) affinitatem, dicitur contrahi, non solum cum uxore carnaliter cognita, sed etiam cum non cognita, & quod plus est, cum illa, cum qua præcisè contrahuntur sponsalia. Potest itaque appellari affinitas, sed impropriè seu latè, quæ proprio nomine solet vocari publica honestas, seu justitia publicæ honestatis, de qua diffusius tractabimus sectione sequenti.*

Quæ utique sententia placet Sanchio sup. n. 25, ubi sic scribit: Quàmvis possit dici, oriri affinitatem impropriè & largè, seu quoddam affinitatis initium, eò quòd potestas corporum tradita per Matrimonium, est initium actus conjugalis, undè affinitas oritur; at verè & in rigore non est, indè oriri affinitatem.

Et ita censeo, impedimentum, quod oritur ex Matrimonio rato, esse verè & propriè publicæ honestatis, & non affinitatis. Quia affinitas oritur ex eo, quòd vir & uxor efficiantur una caro per copulam perfectam & consummatam, quod non reperitur in Matrimonio rato. Item: quia hoc impedimentum sic appellatur c. fin. 35. q. 3. *Porrò duorum consobrinorum conjuges, quàmvis diversis temporibus, viro uni alteram post alterius obitum nubere, ipsa, præter auctoritatem Canonicam, publicæ honestatis justitia contradicit.* Et ideo non oriri affinitatem, sed impedimentum publicæ honestatis, docent Gloss. cap. *si quis desponsaverit*, in fine, 27. q. 2. Abbas cap. *juvenis*, n. 4. & alij. Ita Sanchez.

Sed ego in dicta Glossa nec in fine, neque in principio invenio hanc doctrinam. Et verò d. cap. fin. nunquid loquitur de Matrimonio rato? Glossa sic exponit casum: *Duobus consobrinis mortuis, quaesitum est, utrum eorum uxores uni viro nubere possent, una post alteram; & respondetur quòd non, tum propter canonicam prohibitionem, tum propter publicam honestatem.* Adducitur autem hoc caput ad probandum tertium genus affinitatis: sic quippe ait Gratianus. Paschalis verò Papa secundus, scribens Rhegino Episcopo, tertium genus affinitatis assignat, cujus copula non ultra secundum gradum invenitur prohibita. Ait enim: *Porrò duorum &c.* ut sup. Undè per publicæ honestatis justitiam videtur hic intelligi debere affinitas propriè dicta, quæ oritur ex Matrimonio consummato.

Ut sit de hoc jure, dicit aliquis; sufficere debet d. cap. *Fraternitatis*, 35. qu. 10. *In quo (inquit Scotus supra) datur intelligi affinitatem*

non contrahi, nisi mediante commixtione carnali.

Sed qui hoc negaret; & diceret: in eo cap. 10. solum datur intelligi, affinitatem contrahi mediante commixtione carnali; non autem, hanc commixtionem esse necessariam: quomodo efficaciter redargueretur?

Respondetur: quia cum Pontifex loquatur de conjugibus, si ex solo conjugio oritur vera & propria affinitas, quid opus erat meminisse commixtionis carnalis ad probandam affinitatem.

Interim ex Matrimonio rato oriri affinitatem, & non solum ex consummato, videtur docere D. Thomas 4. dist. 41. q. un. a. 1. quaestione 4. ad 2. ibi: *Matrimonium affinitatem causat, non solum ratione carnalis copula, sed etiam ratione societatis conjugalis, secundum quam etiam Matrimonium naturale est: undè & affinitas contrahitur eo ipso contractu Matrimonij per verba de presenti, ante carnalem copulam: & similiter etiam ex sponsalibus, in quibus fit quadam pactio conjugalis societatis, contrahitur aliquid affinitati simile, scilicet publicæ honestatis justitia.*

Ejundem opinionis sunt alij complures tam Theologi quàm Juristæ, quos citat Sanchez sup. n. 24. Ducuntur; quòd per Matrimonij contractum de præsentibus adstringuntur conjuges multò ætiori vinculo, quàm per contractum sponsalium de futuro. Ergò vir cum consanguineis uxoris & e contra, multò perfectiori vinculo, & majori propinquitate conjunguntur. Cum ergò ex sponsalibus oriatur publicæ honestas, nec sit aliqua propinquitas media inter affinitatem, & publicam honestatem, dicendum est, ex Matrimonio rato oriri affinitatem. Secundò, quia per vinculum conjugale, cum potestate ad copulam, vir & uxor uniuntur in ratione unius principij ad generationem.

Respondet Sanchez sup. n. 27. illa argumenta solum probant, ætius vinculum publicæ honestatis oriri ex Matrimonio rato, quàm ex sponsalibus, & initium quoddam affinitatis, non tamen verè affinitatem.

Sanchium sequitur Averfa hic q. 17. sect. 1. §. *Non ex sola copula*, ubi sic ait: *Constat quidem ex tali contractu oriri impedimentum dirimens ergà alias personas consanguineas: tamen communior & retinendus loquendi modus, non illud appellat affinitatis, sed publicæ honestatis: quamvis alioqui attingat omnem gradum, ad quem extenditur consanguinitas & affinitas; nec sistat in primo tantum gradu, in quo solo impeditur publica honestas orta ex sponsalibus de futuro.*

Ille autem loquendi modus consonat sacris Canonibus: & supponitur à Pio quinto in decreto edito ad Concil. Trident. incipiente: *Ad Romanum spectat (estque Bulla 62. apud Cherubinum) ubi hoc impedimentum includit sub nomine publicæ honestatis. Et ita refertur declarasse Congreg. Card. his expressè verbis. Non esse impedimentum affinitatis, sed publicæ honestatis.* Hæc ille.

Et ut scires, non solum esse quaestionem de nomine,

eād. caus. 10.

37.
Ex Matr.
rato oriri
affinitatem,
videtur sen-
tire d. Tho.

Et alij plu-
res.

Probat 1.

Probat 2.

38.
Responso
Sanchez

Quem se-
quitur A-
verfa.

39.
Hic modus
loquendi
consonat sa-
cris Can.

Non est so-
nomine,

dem quæstio
de nomine

nomine, sed etiam de re; continuo adjungit: Quare excommunicatio, quæ lata est in jure adversus contrahentes cum affinitibus, nequaquam comprehendit hunc casum, sed omnino ex sola copula oritur impedimentum affinitatis. Ita A-versa.

40.
In quadam
Bulla Pij 5.
includitur
sub nomine
publicæ ho-
nestatis.

Porro quod hoc impedimentum includatur sub nomine publicæ honestatis in D. Bulla Pij V. patet ex ejus verbis, quæ habentur §. 1. Sanè ad aures nostras pervenit, multos esse, qui dubitent, an decretum Oecumenici Concilij Trident. Sess. 24. de reform. Matr. c. 3. quo cavetur, impedimentum publicæ honestatis, ubi sponsalia valida non fuerint, prorsus tolli; ubi verò valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in ulterioribus gradibus non possit hujusmodi prohibitio servari, de sponsalibus per verba (ut ajunt) de futuro tantum conceptis, intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præfenti contracta, non tamen consummata, qua interdum sponsalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo casu, impedimentum inde proveniens, sublatum fuerit.

Herculè non erat ratio dubitandi, si impedimentum, quod oritur ex Matrimonio rato, non est justitiæ publicæ honestatis, sed affinitatis; cum Trident. manifestè loquatur de impedimento publicæ honestatis, ut Sect. sequenti videbimus. Et Pontifex facillè respondisset: non teneri sublatum, eò quod sit impedimentum affinitatis, & non justitiæ honestatis. Iam autem respondet ut sequitur:

41.
Definitio
Pontificis.

Nos itaque, ut omnis difficultas dubitatioq; tollatur, attendentes, quod sponsaliorum appellatione, quæ dictum Concilium utitur, non nisi improprie Matrimonium, verbis de præfenti conceptis contractum, continetur: quodq; agitur de correctione juris veteris, quo casu secundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum est, præsertim cum longè majorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præfenti contracto, quam in sponsalibus de futuro videri, à nemine dubitetur: idcirco motu proprio Auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus & definimus, Decretum Concilij hujusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in Matrimonio sic, ut præfertur, contracto; sed in eo durare adhuc impedimentum (utique justitiæ publicæ honestatis) in omnibus illis casibus & gradibus, quibus de jure veteri antè prædictum decretum Concilij introductum erat, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus.

42.

Igitur B. Pius V. judicavit, impedimentum, quod oritur ex Matrimonio rato, esse verè & proprie impedimentum justitiæ publicæ honestatis, alioqui & eam impropriè pro ratione posuisset, sicut posuit impropriè sponsaliorum, ut audivimus. Et propterea nobis magis placet sententia Sanchii, quàm etiam alij Recentiores, Coninck, Dicastillo, Perez, Herinx amplectuntur. Nec video, quid amplius, quod non est solum, possit objici pro sententia opposita. Hic ergò sit finis hujus controversiæ.

Auctor ap-
probans sen-
tentiam
Sanchii &
aliorum.

Finem autem Conclusioni imponet, quod ait Bosco de Matrim. Pars II.

Scotus sup. In isto vinculo possunt assignari gradus & linea, quod videtur repugnare Jurisconsulto in l. Non facile, 4. ff. de Gradibus §. 5. Gradus quid non, autem affinitati nulli sunt. Hinc regula (quam refert Glossa cap. Non deber. de Consang. verb. In secundo) Persona addita persona per carnis copulam mutat genus & non gradum.

Et Doct. Seraphicus sup. in exposit. litteræ. 43. Secundo, inquit, intelligendum est, quod in affinitate differt genus & gradus: nam genus attenditur secundum plurificationem commixtionis, seve à parte commixtionis; sed gradus à parte sanguinis & propagationis, propter quod dicitur: Mutat nupta genus, sed generata gradum.

Exemplificat Sanchez sup. n. 3. Ut Petrus & Paulus fratres sunt consanguinei in primo gradu, additur persona per carnis copulam, quæ Petro commiscetur, illa persona mutat genus affinitatis cum Paulo: nam Petrus est consanguineus Paulo; illa autem persona est affinis: at non mutat gradum; quia in eodem primo gradu affinitatis conjungitur Paulo, quo consanguinitatis conjuncti sunt Petrus & Paulus. Quia cum affinitas ex consanguinitate oriatur, distinctio graduum illius mensuratur per distinctionem graduum hujus.

Atque id colligitur ex cap. 3. 35. q. 5. ubi ex Gregorio lego sequentia verba: Porro de affinitate, quam dicitis parentelam esse, qua ad virum ex parte uxoris, seu qua ex parte viri ad uxorem pertinet, manifestissima ratio est: quia si, secundum divinam sententiam, ego & uxor mea sumus una caro, profecto mihi & illi meæ suæ parentela propinquitatis una efficitur. Quocirco ego & soror uxoris meæ, in uno & primo gradu erimus, filius verò ejus in secundo gradu erit à me, neptis verò tertio: idq; utrumque in cæteris agendum est successionebus.

Quæ utique & non alia est doctrina Scoti, ut fatis clarè significant verba subsequenter immediate: Sicut prius in consanguinitate: & pro his omnibus est una brevis regula: Quoto gradu consanguinitatis aliquis distat ab alio, toto gradu affinitatis distat ab eodem illa, quæ est ab isto carnaliter cognita.

Itaque gradus inter affines mensurantur juxta gradus consanguinitatis. Et idèd proprie affinitas non habet gradus, secus improprie, ut Glossa exponit d. leg. Non facile, verb. Nulli sunt, dicens. Verum est proprie: nam gradus dicitur ratione cognationis naturalis, qua hic non est; improprie tamen, ut hic non possunt dici gradus, ut infra eod. l. Jurisconsultus, in principio, ubi sic dicitur: Jurisconsultus cognatorum gradus & affinium nosse debet.

Et juxta hæc explicandus est Doct. Seraphicus sup. & alij Theologi, quando videntur negare gradus in affinitate; scilicet; qui ei proprij, seu peculiare sint; interim Omnes admittunt, eam habere gradus eosdem, quos habet consanguinitas, ab ea utique mutatos; non quod affinitas ex consanguinitate formalitè oriatur, sed quod eam præsupponat: nam ut ait Doct. Seraphicus sup. Primo attendendum est, quod differt esse affinem, & esse consanguineum.

mutat de-
tur gradus.
videatur
per l. 4. ff.
de Grad.

43.
Consensu
Doct. se-
raph.

Exemplifi-
cat Sanchez

44.
Colligitur
ex c. 3. 35.
q. 5.

Ostenditur
hanc esse
doctrinam
Scoti.

45.
Affinitas
proprie non
habet gra-
dus, secus
improprie.

Ita intelli-
gendus Doct.
Seraph. &
Alij.

Nam consanguinitas venit ex carnis propagatione, sed affinitas ex carnali commixtione, præsupposita iam consanguinitate.

46. *Vir & uxor non sunt inter se affines.* Cæterum ex his colligitur virum & uxorem, seu personas carnaliter copulatas, non esse inter se affines, sed potius origo & radix affinitatis; ac proinde stripes in affinitate. Unde sicut manet consanguinitas post mortem stipitis, live ejus, qui causa contrahendæ consanguinitatis fuit; ita etiam manet affinitas post mortem ejus, qui causa affinitatis fuit. Est expressa decisio Gregor. Pontificis, & refertur cap. Fraternalitatis, 35. q. 10. ibi: Porro uno defuncto, in superstitite affinitas non deletur.

Affinitas est vinculum perpetuum. Hinc Doct. Seraphicus sup. Secunda notula, quod ex quo contracta est affinitas, mortuâ personâ, mediante qua contracta est, nihilominus manet affinitas pro eo, quod est vinculum perpetuum, sicut & consanguinitas.

47. *Quæ ratio huius perpetuitatis.* Sed quæ ratio huius perpetuitatis? Loquatur Doct. Angel. 4. dist. 41. q. un. a. 1. quæstionem 2. in corp. Relatio aliqua desinit esse dupliciter. Vno modo ex corruptione subjecti. Alio modo ex subtractione causa, sicut similitudo esse desinit, quando alter similitum moritur, vel quando qualitas, qua erat causa similitudinis, subtrahitur. Sunt autem quedam relationes, qua habent pro causa actionem vel passionem, aut motum; ut in 5. Metaphysic. dicitur: quedam causantur ex motu in quantum aliquid movetur actu, sicut ipsa relatio, qua est moventis & moti; quedam autem in quantum habent aptitudinem ad motum, sicut motum & mobile, & dominus & servus; quedam autem ex hoc, quod aliquid prius motum est, sicut pater & filius, non ex hoc, quod est generatum esse. Aptitudo autem ad motum, etiam ipsum moveri transit, sed motum esse perpetuum est; quia quod factum est, nunquam desinit esse factum; & ideo paternitas & filiatio nunquam destruantur per destructionem causa, sed solum per corruptionem subjecti per alterutrum extremorum.

Et similiter dicendum est de affinitate, qua causatur ex hoc, quod aliqui conjuncti sunt, non ex hoc, quod conjunguntur: unde non dirimitur, manentibus illis personis, inter quas affinitas est contracta, quamvis moriatur persona, ratione cujus contracta fuit. Hactenus D. Thomas.

48. *Iremque ex D. Bonav.* Et eadem in re est responsio D. Bonaventuræ sup. q. 1. Ad illud, inquit, quod objicitur, quod est vinculum insolubile; dicendum, quod actio transiens ut plurimum relinquit effectum perpetuum, sive (ut melius dicam) diuturnum, ut pater, quia sicut fornicatio inducit carnis corruptionem, sic uxoris cognitio efficit corporis unionem; & quoniam ex quo cognovit, necesse est cognovisse, ideo ex hac conjunctione resultat vinculum insolubile. Et est exemplum; quia sicut ex uno actu tali potest proles generari, qua vinculo perpetuo alligatur patri & matri; sic potest affinitas generari, quando talis conjunctio est inducens affinitatem, non conservans, ideo ipsâ existente transitoria, potest esse affinitas diuturna.

49. *Copula est necessaria* Itaque necessaria est copula ad affinitatem non in facto esse, sed in fieri tantum; & ideo contractâ copulâ adhuc perseverat affinitas, ve-

luti & consanguinitas, atque ut dictum est, gradus affinitatis mensurantur juxta gradus consanguinitatis. Quoniam (ut verbis D. Bonaventuræ sup. q. 2. in corp.) vinculum affinitatis est vinculum per accidens, vinculum consanguinitatis est vinculum per se, & quoniam omne per accidens necessario habet reduci ad per se; hinc est, quod affinitas necessario præsupponit consanguinitatem, & superaddit commixtionem, & ex his duobus surgit: quia ergo illud quod est per accidens, non habet virtutem multiplicandi & diffundendi se, nisi per illud, quod est ens per se; hinc est quod definitio & desensus affinitatis secundum veritatem attenditur a parte consanguinitatis solum, non a parte commixtionis, quantum est de natura vinculi. Unde consanguinei uxoris Petri ita sunt affines eiusque ad quartum gradum, sicut si per consanguinitatem alligarentur uxori.

Si autem à me quæritur; an sicuti consanguinitas dirimit Matrimonium jure naturæ, saltem in primo gradu lineæ rectæ; sic itidem dirimat affinitas: Respondeo & dico:

CONCLUSIO II.

Affinitas non dirimit Matrimonium jure naturæ, etiam, juxta probabilem sententiam, in primo gradu lineæ rectæ.

EX dictis præcedenti Conclusionem sequitur affinitatem habere lineam rectam & transversalem, ac gradus utriusque lineæ, sicut habet consanguinitas. In linea recta ascendentes sunt, focer, locrus, vitricus, noverca; descendentes verò gener, nurus, privignus, privigna. Diximus autem & diffusè probavimus sectione præcedenti, consanguinitatem in primo gradu lineæ rectæ, fortè etiam in alijs usque in infinitum dirimere Matrimonium jure naturæ.

Sed nunquid eadem ratio affinitatis, ut & ipsa jure nature dirimat Matrimonium, saltem in primo gradu lineæ rectæ? Negat Conclusio, quæ videtur esse Scoti 4. dist. 41. q. un. n. 4. ubi habet sequentia verba: Ad quæstionem ergo dico, quod affinitas simpliciter impedit Matrimonium; & ratio non est, nisi statutum Ecclesie, illegitimantis affines, & in eodem gradu impedit Matrimonium, in quo consanguinitas; & hoc quidem de affinitate proprie dictâ, patet in tit. illo de Consanguinitate & affinitate. cap. Non debet.

Ecce Doct. Subtilis, nullâ factâ distinctione inter lineas, aut gradus, generaliter affirmat, affinitatem impedire ex statuto dumtaxat Ecclesie; cum tamen loquens de impedimento consanguinitatis expressè distinguat, ut suo loco vidimus, inter lineam rectam & transversalem. Cur ergo similiter hic non distinguisset, si judicasset affinitatem in linea recta jure naturæ dirimere Matrimonium, secus in linea transversali?

Audio respondentem Hiquæum in suo commentario ad illum locum Scoti n. 11. Doctorem agere juxta præscriptum Canonum, quos citat, ut est propinquitas ex copula carnali duorum ad invicem;

ad affinitatem in fieri tantum.

50. Affinitas habet lineam rectam & transversalem, ac gradus utriusque.

Non dirimitur in 1. gradu lineæ rectæ, videtur esse Scoti.

51. Resp. Hic quæritur.